ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4669 ԵՈՒՆԻՍ 26/3 ՕՈՒԼԻՍ 1901 ՇԱԲԱԹ 18 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4669

درعلیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՕԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Au Bureau du Journal "AREVELK„
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցարայ եւ զատուցեալաց համար տարեկան	140	Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ոսկի
» » » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փաստ կ'ընդունուի, դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ընդհանուր բոլոր տարի ծախքը բաժնեցարար կը վճարուի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հրապարակագրի կեանքը շատ աղուոր կեանք մըն է ամէն անոնց համար՝ որոնք, կ'ուզեն մարդը ուսումնասիրել, մանաւանդ հանրային մարդը, սկսեալ ազգ. հասատաւութեան մը գլուխը գտնուող պաշտօնեայէն մինչեւ ամենայեսին վարժապետը։

Եւ այդ ուսումնասիրութիւնը արհամարհելիք բան մը չէ. հետաքրքրական իր ամէն կողմերով, տակաւ աշքառու, մեծդի հիւսուածքը կը դառնայ անպասելի անակնկալներու՝ որոնց գոյութեան վրայ մարդ շատ հեղ չի կասկածիր անգամ, և որոնց մէջ հաւելին ալ կը գտնուի անհնարն ալ, աղատան ալ ու մաքուրը։

Օր օրի այդ անակնկալները կ'անցնին կը դառնան, կկոցի չոյտ ու անենդոտ տղանցումով մը որ կանգ առնել չգիտեր, ու կուգայ տակն մը ուր հրապարակագրին համար սովորական բաներ կը դառնան ամէնքն ալ. իր աշքին՝ այդ մարդիկը կարծես հայելիէ մը ցոլացուած պէս յայտնի են իրենց ամենափոքր շարժումներուն մէջի իսկ, յայտնի իրենց բարոյականով, նիւթականով, ու մանաւանդ հոգեկանով։

* * *

Այդ մարդոց մէջ ամենէն հետաքրքրականները անո՛նք կ'ըլլան միշտ, որոնք հակառակ իրենց ուզելուն, հակառակ իրենց սովորոյթներուն՝ առտուան մէկը ընդդիմախօսելու հարկին մէջ կը գտնեն ինքզինքնին։

Զեղծումներու և անկանոնութեանց մէջ թաղուած երանելիներ, որոնք քիչ շատ վարպետութիւնը կ'ունենան իրենց ըրածը կերպով մը պարակելու, և որոնք յանկարծ ինքզինքնին դէմ առ դէմ կը գտնեն յօդուածի մը հետ, ուր, տարբերակ բան, իրենց վրայ կը խօսի, իրենց զեղծումները կը հրապարակեն, իրենց ընթացքը կը քննադատեն։

Շփոթած կը մնան, որովհետեւ չեն վարժուած տանկ բաներու, ու եթէ երբեք իրենց համար գործելու կերպ մը ալ որոշած են առաջուց, բնաւ չեն նախատեսած այդ տեսակ պարագաներ։

Կը բարկանան, կը փրփրին, և աչքերուն հանդիպող առաջին առարկան շնչաւոր էակի մը տեղ դնելով կը հարցնեն անոր թէ գրողին ինչո՞ւն պէտք էր գործերը, իր զեղծումները։ Ո՞վ հրաւիրած է զինքը բոլոր տառոց վրայ խօսելու։

Բայց տարկան չի կրնար պատասխանել, ու բարկութիւնն ալ, թոյլ ճղղած մարդու այդ վայրկենական պոռթկումը կը սրի կը մնայ ջուրէն դուրս ելլող գլխու մը մարերուն պէս։

Բայց ան տանն ուրիշ անպատեհութիւն.— Կարելի՞ է առանց պատասխանի թողուլ տանկ գրուածք մը, կարելի՞ է այդպէս խայտառակուիլ. պատասխան մը պէտք է, հոգ չէ թէ հրապարակուած իրողութիւններու հաստատած ըլան բազմաթիւ վկայութիւններով։

Այսօր գլուխը այս քարին կը դարնուի, վաղը միւսին, ու վերջապէս պատասխանը կը գրուի։ Պատասխան մըն ալ չէ գրուածը, այլ աւելի բողոքն է իր հաշիւներու ու սովորոյթներուն մէջ վերդրոմուած մարդու մը, որ կարծես ըսել կ'ուզէ թէ ի՞նչ պէտք կար զինքը անհանգիստ ընելու. ինքը չիտակ կը նստէր, ծուռ կը նստէր, կամ բնաւ չէր նստեր զեղծում կ'ընէր, անկանոնութիւններ տեղի կ'ունենային իր գործին մէջ, բոլոր տառք ի՞նչ հարկ կար հրապարակելու. գրողին հա՞ցը կը պակսէր, նո՞ւրը կը պակսէր։ Ի՞նչ պէտք կար տառոց վրայ վրայ գրելու։

Այդ բողոքը հերքում չէ. կրնայ շա՛տ կոչտ գրուած ըլլալ, կրնայ շատ մը ստորնութիւններ պարունակել, բայց ոչ մէկ բան կը հերքէ։ Ընդհակառակը նոյն իսկ այդ բողոքներն են որ հրապարակուած իրողութիւնները կը հաստատեն ուրիշ ո՛ւ և է վկայութենէ աւելի։

* * *

Դիպուածը այնպէս բերաւ որ այդ երանելիներէն մէկն ալ իմ գլխուս փաթաւուի։ Եւ ասիկա այն տեսակ խնդրի մը համար որ շա՛տ անդամներ հաստատուած ըլլալուն պատճառաւ ալ պէտք չունի վերջապէս հաստատուելու։

Ս. Յակոբայ որբերուն կրթութեան խնդիրն է նորէն, որ այս անգամ ալ հաստատութեան ուսուցիչներէն մէկուն փորձութիւնը տուեր է մտնելու անել ճամբու մը մէջ, ուրկէ գրուածն իսկ յայտնի կը ցուցնէ թէ չէ կրցեր դուրս ելլել։

Յօդուած մը որուն մէջ որբերուն անբարեկարգ, աննկարագիր ու աղտոտ ըլլալը ցուցնել ուզած էր, իրեն իրր պատասխան կ'ընդունի յօդուած մը՝ որուն մէջ այդ միւսնոյն որբերը անբարեկարգ, աննկարագիր ու աղտոտ կը կոչուին։

Յայտնի է որ գրածս հերքելու համար պատրաստուած յօդուած մը չէ՝ ատիկա. միշտ այն բողոքն է ան՝ որով իր անկարգութեան մէջ յանկարծակիի եկող մարդը կը կարծէ հանրային կարծիքը քիչ շատ հակակշռել, հոգ չէ թէ հարիւրին մէջ մէկը շուտէ հաւատալ իրեն։

Թէ Որբանոցին ուսուցիչները անկարող են իրենց պաշտօնը պէտք եղած օգտակարութեամբ առաջ տանելու, թէ Որբանոցին ուսուցիչները անկարող են հոգին աղնուացնելու այն տեսակ տղոց՝ որոնք իրենց իսկ խոստովանութեամբ սովորական տղոցմէ շատ աւելի խնամքի կը կարօտին, ասիկա ակներեւ է և արդէն ամէն մարդ կը խոստովանի։ Նամակ մը՝ որ այս էջերուն մէջի հրապարակուեցաւ, և զոր ոչ ոք հերքեց, նոյնը կ'ապացուցանէ ամէն բանէ աւելի։ Պաշտօնակիցներուն պաշտպանութիւնը սատանող այդ ուսուցիչն ալ իր յօդուածով նոր ապացոյց մը կուտայ ինծի. ամէն բան կայ այդ յօդուածին մէջ, սկսեալ հայհոյութենէն մինչեւ ամենայեսին ստորնութիւնը։ Մարդ մը որ գրելու այդ անաղնիւ կերպը ունի, ոչ մէկ տեղ կրնայ տպու մը հոգին աղնուացնել։

* * *

Ապահովաբար բոլոր տառոց համար չէ՝ որ սկսայ յօդուածս. գիտեմ թէ խլուրդի ստնումներ փորող խմատակի մը և իմ խօսքերուս հանդէպ ամէն մարդ որո՛ւ պիտի ուզէ հաւատալ, մանաւանդ որ ամէնուն դիցած բանն է թէ ո՛չ ոք կրնայ զիս շղոզորթել, շղոսել, հոգ չէ թէ Հիւանդանոցի պաշտօնեաներէն մէկը ըլլայ անիկա։

Այդ յօդուածին պարունակած հայհոյութիւններն ու ստորնութիւններն ալ չեն որ զիս կը դրդեն այս տողերը գրելու. բաւական տեղ կայ որ տարերուս տակ սողոսկող խլէշներով չեմ սիրեր զբաղիլ. այդ չրջանը անցուցած եմ շատոնց, ու քիչ շատ արժանիք կը փնտռեմ դիմացինս քով՝ հետը վիճաբանելու համար։

Առանց համար չէ՝ որ այս յօդուածը սկսայ։ Զիս հետաքրքրողը ուրիշ բան է, և բա՛ն մը մանաւանդ որուն կ'արժէ ծանօթանալ։

Ակնարկած յօդուածիս մէջ տեղ մը հետեւեալ պարբերութեան կը հանդիպիմ.— «... Իրեն (ինձի) տալ տուին կարդ մը մակդիրներ՝ նշանաւոր գրագէտ, առաջնակարգ հրապարակագիր, հիշն և բնաւ ուրիշ չտալ անոր՝ իր կակղութիւնը յայտնելու։ Իր ցուրտ կերպարանքին տակ՝ Բիէռ շատ զգայուն բնաւորութեան տէր ըլլալով՝ շատ կը նեղուէր իր բանաղրօսիկ դիրքէն։ Պատրաստ էր եղբայրաբար սիրելու մանկամարդ կինը։ Անոր գեղեցկութիւնը, շնորհը հաճելի կը թուէին իրեն։ Ու երբ Սառա պարահանդէսի մէջ կը զբօսնուր իր եռանդուն բնաւորութեան բոլոր թափովը, Բիէռ մեծ հաճոյք կը զգար աչքով հետեւելու մանկամարդ կնոջ, որ աչքերը կիսափակ վալս մը կը դառնար՝ շնորհալիօրէն կը բրնչուած իր պարակցին թեւին վրայ։ Կոմսին նկատմամբ մեծ համակրութիւն մը զգալով, երբեմն պիտի համարէր ինքզինքը, եթէ բարեսիրամտ ընդունելութիւն մը գտնէր նաև կոմսուհիին կողմէ։ Այդ ատելութիւնը, որուն աղբիւրը չէր գիտեր, մեծցուցիչ կը ճնշէր իր վրայ։ Մը-տածելց կոմսին քովէն հեռանալով՝ բանակին մէջ մտնել։ Բայց խրաշող ու ապերախտ երեւնալու վախն՝ որոշեց առ այժմ իր վիճակին մէջ փոփոխութիւն չը կատարել։ Զգալով թէ օրին մէկը փոթորիկը պիտի պայթէր անպատճառ, որոշեց սպասել մինչեւ այն օրը՝ գործադրելու համար իր հաստատուն մտադրութիւնները։ Այն ատեն պատճառներ պիտի կրնարուններ հեռանալու, բայց հիմա չէր ուզեր կոմսուհիին թշնամական զգացմունքներուն ուժ տալ, որպէս զի իրաւունքը իր կողմը ըլլար։

Ցուներս ամսուն, շքեղ երեկոյթ մը տրուեցաւ անգլիական դեսպանատան մէջ։ Կալլէսի իշխանն ու իշխանուհին Բարիզ եկած էին՝ ներկայ գտնուելու համար ձիարշաւի մեծ մրցման, զոր անգլիական ձի մը շահեցաւ։ Կալլէսի իշխանը այդ առթիւ յատկապէս դեսպան էր հանդէս մը տարեալ, որուն պիտի մասնակցէին Բարիզի բարձր դասակարգը և օտար դաղթականութեան ընտրեալ մասը։ Հանրապետութեան նախագահ Մաք Մահոն խոստացած էր ներկայ գտնուիլ երեկոյթին։ Մեծ իրարանցում կար հրաւիրեալներ մը ձեռք ձգելու համար։ Անգլիական դեսպանատան պերճ սրահներուն մէջի փոխուած սրահները զարդարելի յատոյ՝ ճամբիլքը (վէրանտա) գացած էր, քիչ մը թարմ օդ առնելու և դովանալու համար։ Սրբ Նչմարեց Ֆանալհէյլի կոմսն ու կոմսուհին, յամրօրէն վերադարձաւ։ Բանի մը քայլ հեռուէն հանդիպելով կը դիտէր կոմսին ուրախ կերպարանքը և կոմսուհիին թեթեւ ու վեհվեհուն քալուածքը։ Նը-ուազախումբը վալս մը կը նուագէր մոտակայ սենեակի մը մէջ, որուն տերպատող ձայնը կուգար խառնուիլ խօսակցութեանց։ Այդ հոն բազմութեան մէջ, որուն մէջ աչքի կը դարձնէին ճոխ համազգեստներ, որ իր հիանալի ուսերը երեւան կը հանէր, ու ադամանդէ զարդ մը մազերուն մէջ, կոմսին հետ ներս մտաւ։ Ամէն կողմէ խանդավառ բացականչութիւններ կ'արձակուէին իր դեղեցկութեան մասին։ Սէլվրաք, որ կոմսին հրաւէրով կանուխէն եկած էր, ջերմանոցի փոխուած սրահները զարդարելէ յետ

նը հեռանում են Պոլիս, իրանցից յետոյ տեղական թատերասէրների սրտերում թողլով անմոռանալի յիշողութիւններ։

Մինչև 80-ական թուականները հայերէն ներկայացումների գործը համարեա բոլորովին մոռացուում է, երբ 1891 թուականին կազմուում է մի բաւական ստուար և ուժեղ թատերասիրաց ընկերութիւն, որը և լսելով Ադամեանի հռչակը՝ հրաւիրում է հրաւիրել նորան Տպխիսից։ Թատերասիրաց ընկերութիւնը հարկաւոր համարելով իր անդամներից մէկին՝ Պ. Կարապետ Թիթեռեանին, ուղարկում է Նորան Տպխիս հրաւիրելու և պայմանները կապելու Ադամեանի հետ։ Պ. Թիթեռեանը, որ քաղաքային բանկի դիրեկտորն է և երիտասարդ ժամանակները Ադամեանի անբաժան ու մօտ ընկերն է եղել, ինքը երկու տարի շարունակ սենակում ապրելով նորա հետ, միջոց է ունեցել ի մօտոյ ծանօթանալու մեծ ողբերգուի անհատական կեանքին և նորա բնաւորութեան հետ։ Պ. Թիթեռեանը, որից մենք շատ տեղեկութիւններ ստացանք թէ՛ Ադամեանի մասին և թէ այն ժամանակվայ Նախիջեւանու հայ թատրոնական գործի վերաբերմամբ, խոստացաւ յանձնել Ադամեանի բազմաթիւ նամակները, որոնք ժամանակ առ ժամանակ գրել է նորան թէ՛ Կովկասից և թէ Ռուսաստանի այլ քաղաքներից։ Մտ ժամանակներում մենք կ՚աշխատինք այդ նամակները հրատարակել։ Անցնինք այժմ մեր ընդհատած պատմութեան։

Դա 1881 թուականի ամառն էր, երբ վերջացաւ Ամասիոյու փառաւոր թատրոնական գործունէութիւնը։ Ադամեանը պարապ էր, հեռեւապէս չէր կարող մերժել մի առաջարկութիւն, որը նորա սպասող փառքի և հռչակի հիմնաքարը պիտի լինէր։ Նախիջեւանէ նա գնաց Մոսկաւ, Պետերբուրգ և Ռուսաստանի այլ քաղաքները։ Ադամեանը մեծ ընդունելութիւն է ցոյց տալիս Պ. Թիթեռեանին և շատ համակրելի տպաւորութիւն գործում։— «Կարծես տարիներ ծանօթ լինէք հետս, այնքան սիրալիր և անկեղծ վերաբերմունք պատայատց դէպի ինձ»— պատմում է Թիթեռեանը։—«Միւս օրը ես յայտնեցի իմ Տպխիս գալուս նպատակը։ Ադամեանի ուրախութեան չափը ու սահմանը չկար, երբ խոստացա, որ ինքը հրաւիրում են Նախիջեւան, բայց երբ հարցը հասաւ պայմաններին՝ նա այնպիսի անիրագործելի և դժուարին պայմաններ առաջադրեցին, որ ես ստիպուած պիտի լինէի դատարկաձեռն հեռանալ Տըղխից, առանց կատարելու իմ վրայ դրուած պարաւորութիւնը։ Բայց յետոյ կողմնակի մարդիկ ինձ հանդարտեցին, ասելով թէ ով որ Ադամեանին ճանաչում է, նա երբեք չպիտի վիրաւորի նորա տրրդինակ բայց անմեղ բնաւորութեանց։ Ես իրաւ վերջը այնքան զիջել երեւաց, որ համաձայնեցաւ իմ բոլոր առաջարկած պայմաններին, միայն մի պայման առաջարկեց Ադամեանը իր կողմից, որի վրայ և պնդեց, հակառակ դէպքում բոլորովին հրաժարուելով գալ։ Նա պահանջում էր անպայման իր վարձը «ոսկով» հատուցանել, թէեւ ես համոզում էի նրան, որ թղթադրամը նոյն արժէքը ունի Ռուսաստանում, ինչ որ է ոսկին։ Բայց Ադամեանը լսել անգամ չէր ուզում. ինչ պէտք էր անել. պէտք էր նորա այդ կապրիզին բաւականութիւն տալ։ Եւ գրեցինք պայմանի մէջ. «վարձը հատուցանել ոսկով»։

Սեպտեմբերին սկսուեցաւ Նախիջեւանում թատերասիրաց ընկերութեան Ադամեանի ղեկավարութեամբ հայերէն ներկայացումները և մէկը միւսին հետեւից տրւեցան «Հարէմ», «Դիմակահանդէս», «Ուրբէլ Ակոստա», «Գոյրը», «Ոճրագործի ընտանիքը», «Մէջ և Նախաջրամուն», եւն։ Ադամեանը հէնց առաջին անգամից գրաւեց հասարակութեան ուշադրութիւնը և տարուց յետոյ դարձաւ նորա սիրելին։ Նախիջեւանի բեմի վրայ ունեցած յաջողութիւնները թատերասիրաց ընկերութեան վստահութիւն է տալիս անցնել Ռուսաստի բեմի վրայ։ Առաջին անգամ ներկայացնելով Ռուս հասարակութեան առաջ Համլէտի դերում՝ Ադամեանը մեծ փուրբոր և իրաւունքում է հանում հասարակութեան մէջ և թէ տեղական մամլոյում. ժամանակիցը Դօնսկայա Գզեալ շատ օգնուած առղեր է նուիրում Ադամեանի Համլէտին։ Ադամեանի Գօրքատոյի դերը կատարելու մասին նոյն թերթը գրում է. «Հասարակութիւնը նկատելի էլեկտրականացած էր նախորդ ներկայացումների ժողովրդի մէջ եղած խօսակցութեան առթիւ և լարուած անտարբերութիւնով սպասում էր դէպիւռանտի յայտնուելուն։ Առաջին գործողութիւնը, ուր Գօրքատոն չէ մասնակցում, բաւական ձանձրանալի անցաւ, ոչ մի հետաքրքրութիւն շաղթնելով հասարակութեան մէջ. բայց ահա երկրորդ գործողութիւնն է—յայտնեց Գօրքատոն.— Ադամեանը։ Մարտհարութիւնների տարրերը դիմադրեց նորան։ Բոլոր այդ գործողութիւնը Ադամեանը տարաբնութիւնների մեծ զգայմունքով և իր արդիւնիկական խաղով գրաւեց ընդհանուրի ուշադրութիւնը և համակրանքը։ Գօրքատոյի հոգեկան վիճակին վերին աստիճանի ճիշդ արտայայտութիւն, մտածուած և դիւրին խաղ, անբրնակ միմիկայ մի խաղով, ամէն բան, հէնց առաջին անդամից ցոյց տուեց դեպիւռանդի մէջ մեծ տաղանդի տէր դերասան։

Նոր-Նախիջեւանից Ադամեանը, ինչպէս յայտնի է, գնաց մայրաքաղաքները և այլ Ռուսաստանի նշանաւոր քաղաքները։

ՑԱԿՈԲ ԳԵՆՋԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Էտուարտ Է-ի թագադրութիւն հանդէսը։— Կարգադրիչ յանձնաժողովը։— Արարողութիւնները։

Լոնտոն, 2 յուլիս։—Էտուարտ Է. թագաւորը հրատարակեց իր թագադրութեան օրուան թուականը՝ որ է 1902 յունիս։ Արքայական այդ հրամանագիրը նաև կը կազմէ յանձնաժողով մը որ բրիտանական եկեղեցական թիւներուն համաձայն արարողութեանց ծրագիր մը պիտի պատրաստէ։ Աւագի գլխաւոր անդամները այդ յանձնաժողովին.— Երգի և Բէնթերպըրի արքեպիսկոպոսները, Հոլըդպըրի կոմսը, Տէվընշայրի դուքսը, Սոլզպէրիի մարքիզը, Նորֆոլքի դուքսը, Բարթլէսնի դուքսը, Թաֆիի դուքսը, Լանստաունի մարքիզը, Պրէսլէյտոնի մարքիզը, Բէմպրոքի կոմսը, Քլարէնտոնի կոմսը, կոմս Սբէնսէր, Ռոզպէրիի կոմսը, Քատոկանի կոմսը, Սէլզբրիի կոմսը, կոմս Ռոզէբթս և այլն. կան նաև պատերազմական, ծովային, գաղթային ու եկմոական նախարարները, Սըր Ուիլեամ Հարքորթ, Սըր Հէնրի Բէմբպէլ Պէնըրմէն և ուրիշ պաշտօնատարներ։ Այդ յանձնաժողովը իր առաջին նիստը պիտի կազմէ յուլիս 17ին։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն ալ, ինչպէս կ՚երեւայ վերոգրեալ ցանկէն, իր ներկայացուցիչները ունի այդ յանձնաժողովին մէջ։ Յանձնաժողովին կազմութիւնը զուտ ձեւակերպութիւն է։ Արդէն հիմակուընէ որոշուած է որ թագադրութեան արարողութիւնը ճիշդ Վիլհելմ Դ. թագաւորին և Ամէլիան թագուհիին ատեն (1831) կատարուածին պէս պիտի ըլլայ։ Թափօր տեղի պիտի ունենայ՝ այսինքն Էտուարտ թագաւորը ու Ալէքսանդրա թագուհին՝ բազմաթիւ հեծուորներով, օտար դեսպաններու ուղեկցութեամբ և իշխաններուն հետ պիտի բաղմին այն հին կառքին մէջ՝ որ Ճորճ Գ. թագաւորին համար շինուած է։ Արքայական թափօրը պիտի անցնի Պըքինկէմ Բէլէսէն, Հոնսթիթուշըն-Հիլէն, Բիքաթիլիէն, Սէնթ-Ճէյմսէն, Բէլ-Մէլէն, Զէրինկ-Ֆրոսէն և Հուայթհոլէն մինչև Ուէսթմինսթըր։ Աղնուականները ներկայ պիտի գտնուին ծիրանի հագուստներով ու իրենց թագերով։ Թագաւորին ու թագուհիին առջև հանդիսական անցքը պիտի կատարուի սալէն։— Արքայական դերդաստանէն եաքը օտար դեսպանները, Բէնթերպըրիի արքեպիսկոպոսը, Լորտ դիւանապետը, Նորքի արքեպիսկոպոսը, նախարարաները, Լորտ կնքապահը, դուքսերը, մարքիզները, դուքսերու անդրանիկ զաւակները, կոմսերը, կոմսերու անդրանիկ զաւակները, եպիսկոպոսները, Պառոնները, Եպիսկոպոսները, Ժողովին ատենապետը, նախարարները, Ծերակուտի ատենապետը, պետական Խորհուրդին անդամ Լորտերը և այլն։ Ազնուական դասակարգին պատկանող տիկինները այդ անցքին պիտի մասնակցին՝ իրենց ծնունդեան կարգով՝ այսինքն թէ դուքսի մը աղջիկը կոմսի մը կամ Պառոնի մը հետ եթէ ամուսնացած ըլլայ, իր հօրը կամ եղբօրը թեւը մտած պիտի անցնի արքայական գահին առջեւէն, և ոչ թէ իր ամուսնոյն հետ, մինչդեռ Պառոնի մը աղջիկը եթէ դուքսի մը հետ ամուսնացած ըլլայ, Պառոնի մը և Պառոնուհիներու հետ պիտի անցնի։ Հին ազնուականները նորերէն առաջ պիտի անցնին։ Դուքսերու մէջ նախաժեռարութեան իրաւունք ունի Նորֆոլքի դուքսը՝ որուն ազնուականութեան պաշտօնագիրները Թուականն է 1483. իսկ ամէնէն վերջը կուգայ Աբերկորնի դուքսը՝ որ 1892ին մեռած է Մեծին Բրիտանիոյ ազնուականութեան դասակարգին մէջ։ Մարքիզներուն ամէնէն հինն է Լորտ Լանստաուն և նորը՝ Լորտ Զէթլանտ։ Առաջին Պառոնն է Լորտ Ռոս՝ որուն ազնուականութեան պաշտօնագրին Թուականն է 1254։ Անգլիական ամէնէն հին ազնուականն է։ Մեծին Բրիտանիոյ մէջ ինը ազնուականութիւններ կան։ Առաջինն է Պոմոն Պառոնուհին (1309) և ամէնէն նորը Տորչէսթրի Պառոնուհին (1899)։ Ասոնք առանձին պիտի անցնին թագաւորին և թագուհիին առջեւէն։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները։— Գուպայի եւ Փիլիպեանց կրօնական խնդրին կարգադրութիւնը։—Ուշադիրներուն մէջ պապական նուիրակութիւն։— Վատիկանին մօտ ամերիկեան դեսպանութիւն։

Հռոմ, 2 յուլիս։—Ճէնովայի լրագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Մ. Նահանգները մտադիր եղած ըլլան դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատել Վատիկանի հետ։ Շատ տարամ կարծիքի փոխանակութիւններ միայն կատարուած են Հռոմ ղրկելու ոչ թէ դիւանագիտական ամերիկեան մեծագոյն գործակատար մը, այլ ուժգնագոյ պարզ ներկայացուցիչ մը՝ որ ուղղակի պիտի բանակցի՝ Գուպայի և Փիլիպեանց մէջ կրօնական խնդիրը կարգադրելու համար։ Հիմա այդ խնդրոյն համար բանակցութիւն կը կատարուի եկեղեցականի մը՝ Նիւ-Օրլէանի արքեպիսկոպոս մոնսէնէոր Շարէլի միջոցաւ որ քանի մը շաբաթ է վեր Հռոմ կը գտնուի։ Լիազօր իշխանութեամբ գործակատարի մը առաքումը բաւական պիտի դիւրացնէ գործը, բայց տարակուսելի կը նկատուի որ Ուսինկիրքեն կառավարութիւնը ընդունի Պապին առաջարկութիւնը։ Վատիկանի մօտ ամերիկեան դեսպանութեան մը և Ուսինկիրքեանի մէջ պապական նուիրակութեան մը հաստատութիւնը՝ հակառակ է ամերիկեան բոլոր ուսմունքներուն, և Մ. Նահանգաց բողոքականներուն ընդդիմութեանը պատճառ պիտի ըլլայ։ Ամերիկեան գործակատարի մը առաքումը աւելի նուազ դժուարութեանց պիտի հանդիպի, բայց հաւանօրէն իրականութիւն պիտի չդնէ։ Պապը շատ պիտի փնտռայ այդ անյաջողութեան համար, վասն զի Լէոն ԺԳ-ի գլխաւոր ջանքերէն մէկը եղած է դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատել նոյն իսկ ոչ-ուղղափառ երկիրներու հետ։ Պապը այդ մասին յաջողաց։ Պ. Կլատաթրն, երկու երեք տարի անպաշտօն գործակալ մը՝ Պ. Լիմինքը ունենալ Հռոմի մէջ, բայց Պապը չկրցաւ յաջողցնել կանոնաւոր դեսպանութեան մը հաստատումը։ Հետաքրքրաքաղքը այն է որ նոյնիսկ Մաննինգ կարտինալը ընդդիմացաւ։ Գրելով Փիլիպեանների Մոնսէնէոր Շարէլ ձեռք ենցուցեր է կարելի եղած զիջողութեանց առաւելագոյն մասը։ Փիլիպեանց մէջ կանոնաւոր կղերականութիւն չկայ։ Մ. Նահանգները, ապահովելու համար եկեղեցականութիւնը, մտադիր են պահպանել կարգ մը վանքերու գոյութիւնը։ Անչամանն և հաւաքական իրաւունքի դրութիւնը զոր Ամերիկացիները նաև պիտի գործադրեն, ամէն պարագայի մէջ կրօնական շահերուն աւելի օգտակար պիտի ըլլայ քան թէ սպանիական դրութիւնը՝ նկեղեցւոյ և Պետութեան միութեան, որ չփոխուեցաւ պատճառներէ մէկը եղած է։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Թրանսվալի գրաճնութիւնը։— Բարեյուսոյ գաղրավայրին բացառիկ դրութիւնը։— Պ. Զէմպրլէնի յայտարարութիւնները։

Լոնտոն, 2 յուլիս։— Երեսփոխան Պ. Տիլլը հարցուց պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիքի թէ իրա՞ւ է որ կարգ մը անձերու կողմէ դրաքննութենէն խոյս տալու համար եղած ջանքերուն պատճառով Բրէթորիայի կառավարիչ Մարսուիլ զօրավարը խիստ միջոցներ ձեռք առած ըլլայ։ Երեսփոխանը յարեց թէ այդ լուրը այնքան սոսկալի է որ ատոնց մէ մէկը մէկ տարուան տաժանակիր աշխատութեան և հազար անգլիական ոսկի տուգանքի դատապարտուելու է, բայց յետոյ Լորտ Բիշնէր ներեր է տաժանակիր աշխատութեան պարիժը։ Յետոյ Պ. Ճոն Մորլի հարցուց գաղթային նախարար Պ. Զէմպրլէնի թէ իրա՞ւ է որ Ա. յունիս 30էն ի վեր միջոցներ ձեռք առնուած են Թոյլ տալու Բարեյուսոյ կառավարութեան ծախսել հանրային դրամներ առանց արտօնութեան գաղթավայրին Խորհրդարանէն, Բ. թէ Խորհրդարանին կողմէ չքննարկուած առաջարկ գաղթավայրին օրէնքներուն համաձայն կրնա՞ն գանձուի և Գ. եթէ հակառակն է, ի՞նչ պէս Խորհրդարանը չէ դատարկուած այդ ծախքերը արտօնելու, թէ ո՞ր-չափ ատեն պիտի չարունակէ Բարեյուսոյ գաղթավայրին հիմնական օրէնքին այդ բռնաբարումը, և թէ գաղթային նախարարը մտադի՞ր է հրանգալ տեղւոյն կուսակալին՝ չվաւերացնել այդ կարգի ապօրինաւորութիւններ։ Պ. Զէմպրլէն պատասխանեց թէ Ա. Խորհրդարանին կողմէ քննարկուած դրամ եթէ չըլլայ, Բարեյուսոյ նախարարները խորհուրդ պիտի տան կուսակալին՝ անհրաժեշտ ծախքերը արտօնել հրամանագիրներով և Խորհրդարանին դատարկման յառաջադիմ երկարել մինչև յառաջիկայ օգոստոս 27 Բ. գաղթային նախարարը ոչ թէ կը միջամտէ, այլ կը հաւանի այդ միջոցին, վասն զի ներկայ կացութեան մէջ Խորհրդարանին գումարումը շատ դժուարացած են. անդամներուն մէկ մասը պատերազմի դաշտին վրայ կը գտնուի, մէկ մասն ալ Եւրոպա։ Աթոռներէ մէկ քանին թափուր են և լրացուցիչ ընտրութիւններ անկարելի, և Գ. թէ կարելի է հին տուրքերը գանձել՝ առանց Խորհրդարանին մէկ նոր քուէին։ Գաղթային նախարարը, յարեց թէ այդ մասին պատասխանելէ առաջ, պէտք է նոր տեղեկութիւններ առնէ։ Երեսփոխանը նորէն մէջտեղ հանեց Տոքտ. Ճէյմսընի դէպքերը և Հօուքսիի Թղթակցութեանց խնդիրը։ Պ. Ռէմսընտ հարցուցաւ Տրալինի արքեպիսկոպոսին նկատմամբ։ Այդ վերջինը յանկարծ հրաժարած էր Իրլանդայի ազգային դատարարութենէն, պատրուակելով որ այդ դիւանին մէջ խառնաշփոթութիւն միայն կը տիրէ։ Պ. Ռէտմընտ հարցուցաւ շատ կարեւորութիւն չունենար, վասն զի Ժողովը ձեռք առաւ ծխախոտի, շաքարի ու ալքոլի տուրքերու խնդիրը, որուն վիճաբանութիւնը մինչև կէս գիշեր տեւեց։

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Տեսամ մը Մարսիլիոյ աշխատութիւնն սակարանին մէջ։—Ելիզէի պալատաց դաշտային հանդէս։—Լրագրի մը դադարումը։

Բարիզ, 2 յուլիս։—Մարսիլիոյ նաւահանդստին գործաւորներուն գործադրողը ազգակից վերջերս մը ալ ունեցաւ։ Մարսանուն երբ բանթողը կը վերջանար, քանի մը յանձնաժողով մը կազմուեցաւ գործադուլ ընողներու կողմէ, քննելու համար գործատիր յանձնաժողովին գործատուներուն համաձայն։ Նաեւ քիչ ատենէն ուրախալի իր աշխատութիւնները։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Վերջին շաբաթուան պատմութիւնը։—Տարապայմանութիւնը։— Սնանկութիւնները։— Պ. Կեյնի զրաղումները։

Նիւ-Եորք, 30 յունիս։— Ամերիկեան լրագիրները սակաւին կը զբաղին Պոէրներով, բայց առանց մեծ խանդավառութեան։ Ամէնէն աւելի Նիւ-Եորքը զբաղեցնող խնդիրն է օդերու տաքութիւնը, անկէ առաջ եկած մահերը, անդամալուծութիւնները և այլն։ Բաղաքացիները մեծ թիւով դիւղերը կը դիմեն։ Փողոցներուն մէջ ջերմաչափը 42 աստիճան ցոյց կուտայ և այդպէս կը շարունակէ։ Այդ շաբթուան դէպքերուն մէջ կան Նիւ-Եորքի մէջ երրորդ ասիճանի պանքայի մը անանկութիւնը, որուն հետեւեցաւ շատ դիտական ուշ մը՝ որ առաջնոյն կործանմանը պատճառ եղած էր։ Կ՚ըսուի թէ դատաւորութիւն պիտի կատարուի։ Յետոյ կար ուրիշ սնանկութիւն մը Պըֆալոյի մեծ պանքայի մը։ Այդ տեղը հիմա կդրդնն է համամերիկեան շարժումին։ Այսօրուան լուրն է մեռաղգործ քանի հազար գործաւորներու բանթողը։ Ատոնք պղպատի սէնթիքի մը քով կ՚աշխատէին։ Այդ սէնթիքան վատնդի տակ է, եթէ չկամակերպի երկաթի ու պղպատի գործաւորներու Ընկերակցութեան պայմաններուն։ Գործաւորներու նպատակն է ստիպել սէնթիքային տնօրէնները որ ճանչնան նոյն Ընկերակցութիւնը։ Նիւ-Եորքի սակաբանը յուզուելու երեւոյթը չունի գործերու վիճակէն՝ ճարտարարուեստի կամ սեղանաւորական տեսակէտով։ Պուէնոս-Այրէսէն ծանօթ անձնաւորութիւն մը՝ Պ. Կրանպոզէ վերջերս յայտարարեց հարաւային Ամերիկացիներուն տեսութիւնը համամերիկեան կարծիքներու մասին։ Այդ անձը կ՚ըսէ թէ հարաւային Ամերիկայի հանրապետութիւնները ամէնէն աւելի հիւսիսային Ամերիկայէն կը վախնան քան թէ Եւրոպայէն։ Պ. Կրանպոզէ Արժանթինի, Պրազիլիոյ ու Շիլիի համար միայն կը խօսի։ Ուրիշներ կ՚ըսեն թէ հարաւային Ամերիկայի մէջ երկիրներն ալ միեւնոյն նպատակը ունին։ բայց ամերիկեան լրագիրները, երկրակալութեան մէկ քանի հակառակորդներէն զատ, շատ կարեւորութիւն չեն տար ասոնց։

—Մ. Նահանգաց գանձային նախարար Պ. Կէյնի՝ Ռուսիոյ ու Իտալիոյ հետ ունեցած վէճին նկատմամբ նոր բան մը չկայ։ Նախարարը լուռ կը մնայ. կարելի է որ ատկէ աղէկ բան մը պիտի չկրնար ընել։ Կ՚երեւայ թէ նոր ճնշումներ երեւակայելու վրայ է նորագոյն վերաբերող Ամերիկացիներուն նկատմամբ։ Մեծահարուստ և բարեգործ Ամերիկացիի մը կինը շարաթ մը վար դրուեցաւ մաքսատան մէջ և նոյն պահուն կարգ մը պաշտօնեաներ անոր հագուստները տակնուվայր կ՚ընէին մաքսի փախցուած ապրանք գտնելու նպատակով։ Գանձային պաշտօնեաները մեծ ուրախութեան մէջ են և կը յայտարարեն թէ իւրաքանչիւր ամիս քանի մը հազար տոլար աւելի կը գանձեն՝ Եւրոպայէն վերադարձող Ամերիկացի ուղեւորներէն։ Լրագիրները միշտ լուռ կը մնան, բայց դուռնտական թերթ մը Պ. Կէյնի համար կ՚ըսէ թէ ազգային ճեբմակեղծներու պաշտօնեայ պիտի ըլլայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Պ. Ասքիթի ի պատիւ տրրուելիք հացկերոյթը։—Պ. Ասքիթի Ճառախօսութիւնը։

Բառատուն ազատական երեսփոխաններու բողոքին հակառակ, Պ. Ասքիթ որ ազատական մնալով հանդերձ՝ երկրակալական եղած է, իր քաղաքական բարեկամներուն կողմէ ի պատիւ իրեն տրրուած հացկերոյթը չէր մերժած։ Երկար նամակով մը կը բացատրէ այդ հրաւէր ընդունելուն շարժառիթը, այն է թէ տարբեր տեսակէտով մը պիտի օգտուի այդ հացկերոյթէն։ Մասնաւորապէս հոն սա կարծիքը պիտի հերքէ թէ հարաւ-ափրիկեան պատերազմէն զատ ուրիշ քաղաքական խնդիրներ ալ խոր պատկառում ձգած են ազատականներուն միջև, մինչդեռն ատոնք պարզելով ամբողջ ազատական կուսակցութեան պարտականութիւնները ու իրաւունքները։ Վերջապէս Պ. Ասքիթ կը ջանայ ամբողջ ազգը համոզելու թէ ան չուարած է թէ՛ թէ դէմ կարծիք յայտնելուն պիտի նախարարութեան մը, որուն քաղաքականութիւնը, կամ յոգնած քաղաքականութիւնը, մեծապէս դժգոհ կը ձգէ ժողովրդեան մեծագոյն մասը։ Պ. Ասքիթ ի պատիւ տրուած հացկերոյթը յուլիս 19ին տեղի պիտի ունենայ Լորտ Ռոզպէրիի նախագահութեամբ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պէրլինի Բարձրագոյն ճարտարանոցի դեսպան։—Գերմանական լրագիրներուն կարծիքը։

Պէրլինի քաղաքական նորահաստատ դեսպանատան պաշտօնէութիւնը Պէրլին հասած է։ Պէրլինի քաղաքական դեսպանին յանձնուած է նաև Վիէննայի դեսպանութիւնը։ Գերման լրագիրները մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայեն կենդրոնական Եւրոպայի երկու մեծ մայրաքաղաքներու մէջ հաստատուած այս նոր դեսպանութեանց, մանաւանդ այն պահուն երբ ուրիշ ազգութեանց շահերը կը պաշտպանին քրիստոնէական թերթերուն մէջ։ Նորընտիր դեսպանը կը կոչուի Շուլ Նանմին սր Բոքէյի կայսերական առանձնաձիր պաշտօնատարներէն մէկն է։

Զինուորական կցորդը, որ Հիէն Հիքհանկ կը կոչուի, Բոքէյի մէջ հաստատած է կառավարութեան կողմէ հիմնուած դերման վարժարանին, դասընթացքներուն։ Բոքէյի դեսպանը և զինուորական կցորդը, ընկերակցութեամբ Համբուրգի քրիստոնեայ հիւպատոսին այցելութիւն տուած են Պ. Ռիխթհոֆենի։ Դեսպանատան մէջ կան նաև երկրորդ կցորդ մը և երկու քարտուղարներ։ Բոլոր պաշտօնեաները, Եւրոպա բնակող Ճարտնչիներուն պէս, եւրոպական տարազ հագած են։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ափաստութեանց դիւրութեան համար։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Հափսիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ եաքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ, Սերպիոյ, Ճունաստանի, Շուէյտի ու Սեւ Լեռան դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով, ֆրանսական ու ամերիկեան դեսպանատան խորհրդականները, Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, Ռումանիոյ դեսպանը ու տաւերական դաշնագրութեան ռումանական պատուիրակները և դեսպանատունները կողմէ յանձնարարուած երեսունչինգ հոգի։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապատ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն եաքը Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արաւնութեամբ, Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրոնը պատիւ ունեցաւ աշխատասէր ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան»։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ.—Վարնայի և Իզբսինոկրատի մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Ռուսիոյ Ալէքսանդր Միխայիլովիչ մեծ դուքսը ընդունելու համար։ Իզբսինոկրատի մէջ եղած պատրաստութիւնները անձամբ կը վարէ Ցէքրանեան իշխանը։ Պուլկարիոյ հանրագուռ չենութեանց նախարար Պ. Պէլչինով, պատերազմական նախարար զօրավար Բարբիքով և իշխանին թիկնակիները զօրավար Նիքոլոյէվ ու գնդապետ Մարքով վարտ գալին՝ պատրաստութիւնները աչքէ անցընելու։

ԳՈՀԱՐԵՂԵՆՆԵՐՈՒ ՄԱՔՍԱՔԻՆ ՆՈՐ ՍԱԿԱՑՈՒՑԸ սապէս որոշուած է.— Ոսկի ժամացոյց՝ կամը տասը դրուշ և արծաթ՝ չորս։ Ապարանջան, մատանի և օղ ոսկէի ու քարերով՝ քիլոն երկու հարիւր դրուշ։ Այս կարգադրութիւնը արդէն սկսած է գործադրուիլ և նպատակ ունի արգիլել մաքսանենգութիւնը։ Ինչպէս յայտնի է, մինչև հիմա այդ կարգի առարկաները մաքսէ կը փախցուէին։ Այդ նոր սակացոյցով տարեկան 30-40,000 ոսկիի հասոյթ մը կ՚ենթադրուի։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԲՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Ժամանակացոյցի փոփոխութիւն։— Եւրոպական թիւ 4 ու 7 կառախումբերու երթեւեկութիւնը երկկունէ դադրեցաւ կ. Պոլսոյ և Հէպիպշէվոյի միջև, ինչպէս նաև 62 և 61 թիւ կառախումբերը՝ կ. Պոլսոյ և Էսքիշէհի միջև։ Ատոնց տեղ կ. Պոլսոյ և Հէպիպշէվոյի միջև երկու նոր ու խառն կառախումբեր պիտի երթեւեկեն։ Ամէն օր էշ-պիպշէվոյէն կէսօրէն ինը ժամ եաքը կառախումբ մը պիտի մեկնի կ. Պոլսէն՝ հաղորդակցելով 7 թիւ եւրոպական կառախումբին հետ՝ և հետեւեալ օրը կէսօրէն երկուքուկէս ժամ վերջը Սիրքէճի պիտի հասնի։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Զորեքշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեցաւ և Զատկերկի մէջ ալ մէկ մահ։

—ՔԱՐԻԻՂ.—Ռուսերէնէն առնուած լուրերու նայելով քարիւղի գինը պիտի բարձրանայ։

ՊԱՂՏԱՏԷՆ հինգշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն.— «Պասրայի Մէշրեք շուկային վրայ գրդռութեան համար գիշերուց յարձակող և պահպանները սպանող ու վիրաւորող չարագործներէն սեւամորթ Մէվլլ Ապտիլվահիա ձերբակալուեցաւ։ Այդ անձը իրացակայութեան դատապարտութիւն ալ կրած է»։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աբէնթէքէն կը գրեն թէ, կ՚ըսեն թուրք լրագրիները, մինչև տաւերական դաշնագրի մը կնքումը յաւելուածական մաքսային սակացոյցին ժամանակ մը եւս չը գործադրուիլը և կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանին ակնակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհուիլը ընդհանուր ուրախութիւն պատճառեր է։ Իբրեւ ապացոյց մը նկատելով Թուրքիոյ ու Ցունաստանի յարաբերութեանց բարւոք վիճակին։ Հելլեն մամուլը երկու երկիրներու բարեկամութեան մասին յօդուածներ կը հրատարակէ։ Կ՚ըսուի թէ Թուրքիոյ և Ցունաստանի

նաստանի մէջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանագրութեան բանակցութիւնները քանի մը օրէն պիտի աւարտին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութիւնը մօտերս պիտի ստորագրուի երկու կողմի պատուիրակներուն միջոցաւ։

—Իզմայիլ այդ առթիւ կ'իմանայ թէ դաշնագրութեան կնքուելուն բանակցութիւնները թէեւ աւարտած են, սակայն առեւտրական գործառնութեանց մասին կարգ մը բարեփոխումներ ընելու համար կարծեայ փոխանակութիւն կը կատարուի։

ՄԱՒՍԱՍԱՆ գործառնութիւնները աւելի կանոնաւորելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է որ նկատողութեան առած է մասնագէտ ու ձեռնհաս անձերու կողմէ ներկայացուած ծրագիրները։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց չէնձել այն 891 ոսկին որ անցեալ տարի ձրիաբար Սուլթանիէ վարժարանը ընդունուած վարձուն ուսանողներէն մէկ անգամուան համար պիտի դանձուէր, երբեւ հարուստի ծախք։

ՀԱՄԻՏԻՒ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ.— Տղոց յառուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ հիւանդներու քննութեան սահմանուած տեղը աւելի ընդարձակուած է, ուր այսօրուընէ սկսեալ պիտի դիմեն հիւանդները։ Այդ տեղը ամէն օր մասնագէտ բժիշկներ կը գտնուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂԱՊԵՏ միւշիր Հասան Բէգիէր փաշա որ հիւանդ էր, երէկ Սարբեարի իր ամարանոցին մէջ մեռաւ հարիւր եօթը տարեկան։ Հասան փաշա հարեմ է կայս. աւագ թիկնապահ Ցուսաս փաշայի։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի և մարմինը Էյուպի մէջ պիտի թաղուի, իր կանխին համաձայն։

ԱՍՊԱՍՏԱՆՆԵՐ.—Դ. Ե. ու Զ. զօրաբանակներուն մէջ (Երզնկա, Սուրիա ու Պաղտատ) նոր դրութեամբ ասպասաններ պիտի հաստատուին՝ հեծելու, թնդանօթ քաշելու և բեռ կրելու յարմար ձիեր ու ջորիներ հայթայթելու համար։

ՁՆՆԱՐԱՆ.— Պատական Խորհուրդին ելմտական ճիւղը ընդունեց Հանրային Պարքի վարչութեան առաջարկութիւնը՝ Պոլսոյ կողմը Ոսկեղջիւրի երկրքին վրայ ձկնարանի և աղի վարչութեան յատուկ չէնք մը կառուցանելու համար։ Այդ որոշումը պարտակող տեղեկագիրը պիտի մատուցուի Մեծ Եպարքոսին։ Շէնքին կառուցման ծախքը տասնըվեց հազար ոսկի կը հաշուուի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.— Կայս. Թիկնապահ և զինուորական բարձրագոյն վարժարանի ուսուցիչ դերգնդապետ Հալմթիլտ ալէյ, կայս. Իրատէի մը հրամայեց, ներկայ պիտի գտնուի Գերմանիոյ բանակին այս տարուան ռազմափորձերուն։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.—Իզմայիլ կ'իմանայ թէ Սինոպի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր Մէհմէտ Խայրէտտին էֆ. պաշտօնակ եղեր է, վասնզի առանց արտօնութեան Կ. Պոլիս եկած է՝ իրեն տեղ փոխանորդ կարգելով օգնական անդամ Սուլէյման էֆ ն որուն պաշտօնը չէ վերացուած։ Մէհմէտ Խայրէտտին էֆ.ի յաջորդը է Գաբէֆմուլիի նախնական դատարանին օգնական անդամներէն Ապտուլլահ Թասուն էֆ.։ Դատական նախարարութիւնը որոշեր է նաև օրինակելի կարգադրութիւն մը ընել Սինոպի դատական ժողովը կազմող նախնական դատարանին առաջին նախագահ Ահմէտ Շեւքի, պատժական ճիւղին նախագահ Թէվֆիգ և ընդհանուր դատախազ օգնական Մահմուտ Նէյիմ էֆ.ներու մասին, որոնք, առանց հրահանգ ուղղելու, արձակուրդ տուած են այդ պաշտօններէն։

—Գոնեայի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան հրահանգ արուեցաւ դատաստանի ենթարկել Ագէչէրի նախնական դատարանին անդամ և հարցաքննիչ պաշտօն վարող Միխաիլ էֆ.ն, անոր տեղ ժամանակ մը փոխանորդաբար պաշտօն վարող Բիւշալի էֆ.ն, հարցաքննիչ դատաւորի օգնական Սլէ Բրդա էֆ.ն և ընդհանուր դատախազի օգնական փոխանորդ ասիական Մուսթաֆա էֆ.ն։ Ասոնք դատաստան տեղի չտանելուս արդիւմ տուած են կարգ մը անձերու մասին որոնք մարդու մը վրանը կոխած, կենը ծեծած ու վիրաւորած, աղջիկը առեւանգած և կառավարական պաշտօնեաներու դէմ զենք պարպած էին։ Նաև ատոնցմէ ընդհանուր դատախազի օգնականի փոխանորդը կաշառք ուզեր է ամբաստանեալներէն։

—Սպարթադաւանի Նախնական դատարանին նախորդ անդամ Յովհաննէս էֆ. կաշառակերութեան համար իբրեւ անարգարդ ամբաստանուած է և պիտի դատուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Յաջորդիկայ տարուան փետրուարին Գահիրէի մէջ բժշկական միջազգային համաժողով մը պիտի գումարուի։

—Վերին Եգիպտոսի մէջ եղիպտական Թանգարանին պաշտօնեաներուն կողմէ խուզարկութիւն կատարուած ատեն, գրտնուեր է մեծաչափ մակոյկ մը որ 4,500 տարուան հնութիւն մը է։ Այդ մակոյկը գտնուեր է Բիպլուրիի (Մ. Նահանգները) Թանգարանին համար։ Մակոյկը ունի 9 մէթր 50 երկայնութիւն, 2 մէթր 50 լայնութիւն, 2 մէթր 25 խորութիւն և 50 թոնս տարողութիւն։

ԿՈՒՐՃԻ շոգենաւային Ընկերութիւնը 2600 թոնոնոց նոր շոգենաւ մը գնեց, որով իր շոգենաւերուն թիւը տասներկուքի բարձրացաւ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին 6 անուր 42 իսլամ գաղթականներ Վարնայէն և 98 ալ Բէյսաթէնէէն։

—28 անուր 150 իսլամ գաղթականներ, երէկ, Իզմիր զրկուեցան և վեց անուր 26 ալ՝ Մուտանիա՝ բնակութիւն հաստատելու։

ԱՆԳԼԻՈՅ թագաւորը արծաթեայ գարդանօթ մը պարգեւեց արարողապետ Իպրահիմ պէյի՝ իբրեւ յիշատակ այն սիրալիր ընդունելութեանց որոնք Կ. Պոլսոյ մէջ եղան Լորտ Ուոլսլիի՝ Լտուսաբտ է.ի գահակալութիւնը պաշտօնապէս ծանուցանելու համար եկած միջոցին։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ արեւելագէտ Տոքթ. Պէքէր արտօնուեցաւ գիտական ուսումնասիրութիւններ կատարել՝ Կ. Պոլսոյ մատենադարաններուն մէջ գտնուած արաբական գիրքերու մասին։

ՈՒՆԳԱՐԱՆԻ կողմը, երէկ, Թուրք աղջիկ մը կրակարանի մը վրայ սուրճ պարարած ատեն հագուստները բռնկեցան և մարմինը բաւական այրելով քիչ եւաքը մեռաւ։

ՍԱՐԱՅ ՊՐՈՒՆԻ առջեւ, երէկ, Խալիտ ու Բէնէպ անուն մարդիկ ծովուն մէջ լոգանալու պահուն սկսան իրարու կատակ ընել, բայց ոտքերնին սահելով ծովին տակը գացին ու անյայտ եղան։

ԲԱԼԷՆՏԷՐ

Ցունաց Յովհաննու Կարապետի տօնին առթիւ, Բալէնտէրի զբօսավայրը լեցուելու պիտի լուսաւորուի և հրախաղութիւններ տեղի պիտի ունենան այս գիշեր և վաղը գիշեր, Պ. Ռամիրէզ, որուն այս տեսակ գործերու մասին ունեցած ընդունակութիւնը կարելի չէ կասկածի տակ ձգել, մեծ պատրաստութիւններ տեսած է այդ տօնին առթիւ։

Ազգային Լուրեր

Երուսաղէմի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ յունիս 7 թուականով. «Ս. Յակոբայ Տեառ. Ժողովը տակաւին կը շարունակէ անընդհատ իր գործողութիւնները, որոնց մէջ, ինչպէս գիտէք, կարեւոր տեղը բռնած էին տեսչական փոփոխութիւնները։ Արդէն գրած էի թէ պաշտօնական տեսակէտէն այս փոփոխութիւնը սկզբունքով ընդունուած ըլլալով, Տնտ. Ժողովը, այս անգամ, իր վերջին նիստին մէջ, քուէարկութիւն ընելով՝ Բեթլեհէմի տեսուչ անուանեց Ս. Փրկչի և Ս. Աստուածածնի նախորդ տեսուչ՝ Տ. Մովսէս վարդապետ Ոսկերչեանը՝ փոխանակ Սողոմոնեան Տ. Յովսէփ վարդապետի՝ որ անպաշտօն կը մնայ այժմ։ Տ. Մովսէս վարդապետ այսօր իսկ իր պաշտօնին գլուխը անցաւ։ Դադրեցնելով Ս. Յարութեան տեսուչ՝ Մարգարեան Տ. Կիրակոս վարդապետը իր պաշտօնէն, անոր յաջորդ կարգեց Տ. Սիմէօն Արեղան, որ մեայնն ժամանակ էր, գրեթէ վեց եօթը ամիսներէ ի վեր, Եռփայի Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյն, ուր այժմ նոյն պաշտօնին վերակոչուեցաւ Տ. Իգնատիոս վարդապետ՝ որ երէկ մեկնեցաւ այս տեղէն։ Տ. Սամուէլ վարդապետ Կիրակոսեան՝ հինգուորդ տեսուչը Հրեշտակապետ, վերահաստատուեցաւ իր սիրած պաշտօնին մէջ, ի մէջ այլոց, քանէն դրամ ինքը վատակած ըլլալուն համար։ Իսկ հիւրընկալի ոչ նուազ կարեւոր պաշտօնը՝ որ Տ. Սարգիս Սրեղայի purգման անուանուելէն ի վեր Թափուր կը մնար, յանձնուեցաւ, ժողովին քուէարկութեամբ, Տ. Համազասպ վարդապետին, որուն առաջին պաշտօնը ըլլալով, Մխիթարեանները կը յուսայ թէ՝ ձեռնհասութեան փորձեր պիտի ընծայէ և հոգածու պիտի գտնուի անոնցի կատարելու զայն՝ ի գոհունակութիւն ուխտաւորաց։ Այսպէս ուրեմն, մեծ մասամբ, կ'աւարտի գրեթէ, պաշտօնէից փոփոխութիւնը և իրենց պաշտօնին մէջ կը մնան մէկ քանիներ՝ որոնց վրայ առայժմ բնաւ խօսք չի կայ... վասն զի, սա՛ ալ ճշմարիտ է որ՝ ամէն պաշտօն չի յանձնուիր ամէն մարդու, ինչպէս չի վստահուիր, կ'ըսեն, ամէն խոստովանանք՝ ամէն աչքերէ»։

—Բաղդի մեր թղթակիցն.—«Օմմինիկեան Ճեմարանին գալն իբրեւ ծանօթ իրողութիւն ծանուցուեցաւ, ու մենք ալ կրօնական տեսակէտով ոյժ տալով ծանուցինք. ցարդ մէջտեղ չելլելնուն պիտի հաւատանք թէ քամին յերիւրանք մըն էր այն։

—«Նպաստընկալ վարժարանաց ոմանց արձակուրդը սկսած է և Ռաֆայէլեանին ալ սկսելու վրայ է։ Շատ լաւի Ռիկի կ'անցնի բոլորած տարիշրջանը, արդեօք տարոյ վրայ գրուելիք համարատուութեան պէս բան մը չկա՞ր։

—«Աղքատներու ու մուրացիկներու թիւը կը նուազի, բերքերու առատութիւնը։ Ցորենի գինին անհամեմատ անկումը մխիթարութեան դարպլուխ մը ողողուելու տան մուրիկներուն։ Երկնածիր պարգեւը՝ նուիրատուութեանց էն գնահատելի շնորհն է, զոր կը վայելեն համայն Պիթլիզի բնակութիւնը։»

—Նիկոմիդիոյ Աղքատաստէր Կանանց Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր գոյութեան միամեայ շրջանին մէջ, բարեսէր աղջիկներ 276 զրուշ նուիրած են։ Խնամակալութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ յիշեալ աղջիկներուն, ինչպէս նաև Տոքթ. Գ. Ճէրահեան, Ա. Մոսկոփեան, Կ. Աթանասեան և Աղախանեան էֆ.ներու՝ որոնք աղքատ հիւանդները դարմաներ են մարդասիրաբար։ Նաև Տոքթ. Ա. Խորասանեան, Ա. Պաղչէվանեան, Մ. Լսմէրեան էֆ.ներու՝ որոնք Խնամակալութեան վկայագիրը ունեցող հիւանդներ դարմանած են Պոլսոյ մէջ։ Խնամակալութիւնը շնորհակալութեան բաժին մը ալ կը հանէ Նիկոմիդիոյ դեղագործներէն Օ. և Ա. Պուլուտեան Եղբարց, որոնք իրենց ծախքի դեղերուն վրայ հարիւրին 15 զեղչ մը ընած են Խնամակալութեան։

—Ուսումնական Խորհրդոյ նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Դալաթիա։ 1.— Եգիպտոսի և Մուշի Ազգային վարժարանաց վիճակագրութիւնը եկած ըլլալով, արձանագրուեցան։ Խորհուրդը այս առթիւ նկատելով որ տակաւին մէկ քանի վիճակներ չեն ղրկած իրենց վարժարաններու վիճակագրութիւնը, որոշեց վերջին հրամանագիր մը ղրկել անոնց և ըստ այմմ ձեռնարկել ընդհանուր վիճակագրի Բ. մասին հրատարակութեան։ 2. Կարսու ուսուցչաց Օգնութեան Մտաւոր կանոնագրի 2րդ յօդուածոյ տարամարդութեան համաձայն, որոշուեցաւ չրջաբերական նամակներով հրաւիրել մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց մէջ մի ուսուցիչ և ուսուցչուհի, որ բարեհաճին Խորհրդոյ յղել իրենց դրամական միանուագ կամաւոր նուէրը, իբր առաջին դրամագլուխ Օգնութեան Մտաւոր։ 3. Բիւսէլէեանեան Անդրանիկ էֆ.ի պատրաստեալ «Գերմաններէն քերական անուն գործին նախաքննութիւնը ապէք առաջ Նազիկեան Մելքոն էֆ.ի յանձնուած ըլլալով, Խորհուրդը այս մասին նկատողութեան առնելով քննիչ էֆ.ի տեղեկագիրը, որոշեց յանձնարարել հեղինակին՝ որպէս զի եղած դիտողութեանց համաձայն բարեփոխէ դասագրքի ինչ ինչ մասերը և ներկայացնէ իրեն։ 4. Բիւրգճեան Մինասի էֆ. զբօսաթեամբ մը յայտնելով որ 1500 կարգ զանազան մատեաններ դրած է Խորհրդոյ տարամարդութեան ներքեւ, որոշուեցաւ անոնց մէջէն դասագրքերը յանձնել Որբոց խնամակալութեան և Մեղուները դեռեցել տալ Մատենադարանի մէջ։

—Ըստ կանխագոյն որոշման Ուսումն. Խորհուրդը երէկ խառն նիստ մը ունեցաւ Շրջանաւարտից և Ուսուցչութեան ընտրելեաց քննիչ Ցանձնաժողովոյ հետ, որոնք ապա առանձին գումարելով կազմեցին իրենց դիտողութիւնները և իրենց աշխատութեան ծրագիրը և ժամանակացոյցը, որոշեցին տալ հրատարակութեան։

—Բիւրակնի այսօրուան թիւին բովանդակութիւնն է.— Տոքթ. Ուզպէգնի քարոզը (թարգմ.)— Ճառերը. Ա. Գ.— Ալեքսանդր. Ե. Պուլիդիանեան.— Չին (Գաւառի կեանքէ) Վ. Յարութիւնեան.— Կայծակը (թարգմ.) Երեք ուղերձներ.— Թերթն — Փաղ. Տեսութիւն. Մ. Շ։

ԱԶԴ, Ուսուցչութեան ընտրելեաց քննիչ Ցանձնաժողովոյ.— Ուսուցչական ութ է կարգի վկայական ստանալ փափաքող անձինք պարտին գրաւոր կերպով դիմել քննիչ յանձնաժողովոյս, յառաջիկայ Ուրբաթ 29 յունիս 1901, Բերայի Աբգեստանոցին մէջ, ժամ 1 4ուկէսին (Ը. Թ.), և ներկայել. 1.—Իրենց մկրտութեան վկայականը։ 2.—Իրենց դպրոցական վկայագիրը և իրենց բնակած թաղին Ս. Աստուածէջի և Թաղական Խորհրդոյն վկայութիւնը՝ իրենց բարոյ և վարուց մաքրութեան մասին, եթէ օգնական ուսուցչութեան վկայական կ'ուզեն ստանալ։ 3.—Իրենց օգնական ուսուցչութեան վկայականը, եթէ կուզեն գլխաւոր Դաստիարակի կամ Մանուհի ուսուցչի վկայական ստանալ, ինչպէս նաև այս պարագային մէջ իրենց պաշտօնավարած վարժարանաց Տեսչաց, Թաղ. Խորհրդոյ կամ Հոգաբարձութեանց վկայութիւնն բարոյք ծառայութեան։ 4.— Համառօտ տեղեկագրութիւն մը իրենց անցեալ դրաշնանց և պաշտօնավարութեանց վրայ։

Առանց այս վկայագրոց ընտրելի չընդունուիր քննութեանց մասնակցութեան։ Քննութիւնք տեղի պիտի ունենան ըստ հետեւեալ ժամանակացոյցի.

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

Նիստ Ա. Ցուլիս 29 ուրբաթ (Արձանագրութիւն ընտրելեաց)։

Նիստ Բ. Ցուլիս 6 ուրբաթ (Կրօնք, բարոյագիտութիւն)։

Նիստ Գ. Ցուլիս 13 ուրբաթ (Հայերէն լեզու)։

Նիստ Դ. Ցուլիս 20 ուրբաթ (Պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Տնտեսագիտական ծանօթութիւնք։)

Նիստ Ե. Ցուլիս 25 չորեքշաբթի (Ուսողութիւն)։

Նիստ Զ. Ցուլիս 27 ուրբաթ (Բնական գիտութիւնք, առողջապահական գիտելիք)։

Նիստ Է. Օգոստ. 3 ուրբաթ (Թուաբանութիւն, Գրանցագրութիւն և այլ օտար լեզու, օրէնսգիտական ծանօթութիւնք)։

Նիստ Ը. Օգոստ. 10 ուրբաթ (Գեղագրութիւն, գծագրութիւն, կար, ձեւ և ձեռագործ)։

Քննութիւնք կը սկսին միշտ առաւօտեան ժամ 1 4 և կէս օրէն յետոյ ժամ 6 9 (Ը. Թ.)։

Ուսուցչութեան ընտրելեաց Քննիչ Ցանձնաժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Մ. ՆԱՔԱՇԵԱՆ	Բ. ՎՐԴ. ԿԻՒԼԷՍԷՐԵԱՆ

ԱԶԴ.—Յառաջիկայ կիրակի, 24 յունիս, Գիւղ Տիրոյ Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, դիւղիս Ս. եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել ի հանգիստ հոգւոյ Ս. եկեղեցւոյս հիմնադիր արժանաշնչատակ Նէվրուզեան Յարութիւն ամիրայի և համարձակ ննջեցելոց յիշեալ դերդաստանի։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհուրդի

Ատենադպիր	Ատենապետ
ԹՈՐՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ	ՏՈՔԹ. Ս. ԱՎՇԱՐԵԱՆ

Ենիգիւղ, 22 Յունիս 1901

Սկզբն. Ս. Պատարագի ժամ 2. կամաւորէն մեկնող չոգենաւ 1. 15։ 2—2

Պէրպէրեան վարժարանի 25րդ տարեշրջանի ամաւերջի հրապարակային հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ Յունիս 25 երկուշաբթի ու պիտի շարունակուին հետեւեալ կարգացուցին համեմատ, մինչեւ Յուլիս 1, կիրակի։

Բացատրութիւն.— Ա=Աւագ և երիցագոյնք.— Բ=Երէցք.— Գ=Դրատարք.— Դ=Դրատարագոյնք Ե=Երախայք։

Թուանշանք քննութեանց օրերուն ամսաթիւը կը ցուցնեն, իսկ ատաղանիշը կը նշանակէ կէս օրէ վերջ։

1. Կրօնական ուսմունք. — Գ. 30, Դ. 29, Ե. 29*։

2. Հայ լեզու. — Ա. 30*, Բ. 27*, Գ. 26*, Դ. 27, Ե. 26։

3. Գրագիտութիւն. — Բ. 27։

4. Բացատ. Ընթերցանութ. և Արտասան. — Գ. 28*, Դ. 25*, Ե. 25։

5. Օսմաներէն լեզու (Պարսկերէն և Արաբերէնի տարբերով). — Ա. 29*, Բ. 30, Գ. 25, Դ. 28։

6. Սամ. Օրէնսգիտութիւն. — Ա. 29*։

7. Սամ. Պատմութիւն և Աշխարհ. — Բ. 29։

8. Գաղիերէն լեզու. — Ա. 26*, Բ. 28, Գ. 29, Դ. 25, Ե. 27։

9. Կատ. Գաղիական մատենագր. — Ա. 29։

10. Լատիներէն և Պատմ. Յոյն և Լատին մատենագր. — Ա. 26։

11. Անգլիերէն և Գերմաներէն լեզուք. — Ա. 27, Բ. 25, Գ. 25*.

12. Պատմութիւն քաղաքակրթութեան. — Ա. 27*։

13. Հնդկանուր Պատմութիւն. — Ա. 25, Բ. 26*, Գ. 27, Դ. 28*, Ե. 30*։

14. Աշխարհագրութիւն. — Ա. 25 (Տնտեսական), Բ. 25*, Գ. 29, Դ. 30*, Ե. 30։

15. Ուսողութիւն. — Ա. 28* (Երկրաչափ. Եռանկիւնաչափ. Մշակնագիտ) Բ. 28* (Տես. Թուաբ.) 30* (Գրաչափ և Երկրաչափ), Գ. 26 (Թուաբ.), 30* (Գրաչափ և Երկրաչափ.), Դ. 26 (Ե. կրաչափ), 30 (Թուաբ.), Ե. 27* (Թուաբ.) 28. (Գեոգրաֆ.).

16. Մարդաչագէտ. և Բնախօս. — Ա. 28։

17 Բնական Գիտութիւնք. — Ա. 30* (Բնագիտ.), 25* (Բնալուծ. և Երկրաբան) Բ. 26 (Բնագիտ), 29* (Բնալուծ. և Բուսաբան.), Գ. 28 (Տարերք Բնակ. Գիտ.) Դ. 26* (Տարերք Բնակ. Գիտ.), Ե. 29. (Իրագիտ).

18. Իմաստասիրութիւն. — Ա. 30 (Հոգեբանութիւն և Պատմ. Փիլիսոփայութեան)։

19. Յուլիս 1. Կիրակի. կէս օրէ յառաջ Մարմնամարզք, և կէս օրէ յետոյ Արտասանութիւնք, ընթերցմունք շարադրութեանց և Երաժշտութիւն։

Մեծաւ յարգանօք կը հրաւիրուին եկեղեցական թէ աշխարհական ուսումնասէր և կրթասէր Ազգայիք ներկայ դտնուիլ հարցաքննութեանց և քաշալերել զուսանողս։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Իսկիւսար, 21 Յունիս 1901

ՄԱՍԻՍ
ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԸ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 25րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս առաւօտ հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ.

Սահակ – Մեսրոպեան մրցանակը. ԲԱԲԵԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ.— Օրուան հանդիսաւորը. Տ. Ա.—Խարխուլ պատասխան. ԴՈ. ՄԱԼԽԱՍ.—Կապոյտ. Վ.ԱՀԱՆ ՄԱԼԷԶԵԱՆ.— Բանաստեղծութիւններ. Պաղատանք. Ս. ՔԱՐԲՈՒՌԼԵԱՆ. Խոլ բաղձանք (անտիպ թերթուած) Կ. ՈՍԿԵԱՆ.—Բեռնի խնամք (Ժողովրդային բժշկութիւն) ՏՈՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԹԷՐԶԵԱՆ.— Նորատի երկրագործը. Վ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ.— Հրահանգներ դպրոցական առողջապահութեան (Վերջին մաս) Թարգմ. Մ. Ս։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագիրն է Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌԱՍԻՒՆ ղրշ. եւ գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 ռուբլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ. 13։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԼԻԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմատ Փաշայի Գլխաթը, թիւ 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեր ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժան են։ 11—104

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս որ Քոնսթանթինոպլ)

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ, 5 յուլիս.—Խորհրդարանը որոշեց պաշտպան վիճակ հրատարակել։

ՔԷՐՏԻՆԱՆՑ ԻՇԽՈՒՆԸ

ՍՈՖԻԱ, 6 յուլիս.—Հոս տեղեկութիւն չկայ Բէյթաչէն հաղորդուած այն լուրին նկատմամբ թէ Թէքրտինանա իշխանը Զէնթաալ պիտի ուղեւորի։ Պուլկարիոյ իշխանը հիմա Էօքսինկրատ կը գտնուի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ, 5 յուլիս.—Բոլիդիէ Քորէսբոնտենց կ'իմանայ Պուքրէշէն թէ Ալեքսանդր Մրեսիլովիչ մեծ դուքսը, ռուս նաւատորմին Սեւ Ծովի մէջ կատարելիք չրջանին առթիւ, Բէյսթէնէնի նաւահանգիստն ալ պիտի այցելէ։ Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարը և ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ պիտի ողջունէին մեծ դուքսը։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Երեսփ. ժողովը որոշեց չընդունիլ իր ատենապետին Պ. Վէկա Արմիոյի հրաժարականը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Քիչէնէր կը հեռագրէ Բրէթորիայէն թէ Պոէրները, Նապանբրուիթի հիւսիսային կողմը, քանդեր են Բրէթորիայէն եկող կառախումբ մը։ Անգլիական սպայ մը և տասնըմէկ զինուորներ, կառախումբին մեքենավարը ու հնոցպանը և չորս բնիկներ մեռեր են։

—Լորտ Քիչէնէր ուրիշ հեռագրով մը կ'ըսէ թէ Հոբուէլի մօտ յունիս 1ին կատարուած ճակատամարտի մը մէջ Կրէնֆիլ գնդապետը գերի բռներ է 93 Պոէրներ, նաեւ գրաւեր է 56 սայլ, հարիւր հրացան և մեծաքանակ ռազմամթերք։ Պոէր մը սպաննուեր է։ Անգլիացիները կորուստ չեն ունեցեր։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.— Նացիոնալ Զայթունկ կը հերքէ Նովոյի Վրեմիաի այն լուրը թէ Գերմանիոյ նախարարապետ Քոն Պիւլով յառաջիկայ շաբթու Բեռլինէն պիտի երթայ՝ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ առեւտրական դաշնադրութիւն մը կնքելու մասին բանակցելու։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ.-ի ժողովը, այսօր, կը շարունակէ նաւատորմի ելմտայոյսին վիճաբանութիւնը։ Մովային նախարարութեան խորհրդական Պ. Արնոլտ Փորսթէր յայտարարեց թէ երբեք նոր նաւեր պիտի չինուին որոնք պիտի կը-նան մրցիլ ելբզական միւս ազգութեանց բոլոր նաւերուն հետ։ Մովային նախարարութիւնը մտադիր է նաև զրահապատ վեց նոր յածուանակներ չինել տալ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՆՈՒՄ

Օսմ. Գոնսոլիտ Մեան Գ.	Օ. Ա.	26	34
Ամէնէն բարձր գին	»	26	36
Ամէնէն վար գին	»	26	32
Բուսմլի երկա. գոց.	Ոսկ.	106	62 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	108	37 1/2
Ամէնէն վար գին	»	106	37 1/2

ԲԱՆԱՒՈՐ 23 Յունիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Մեան Գ.	Գ. Ն.	26	52
Բուսմլի երկաբանդ	Ոսկ.	106	25
Օսմանիէ		-	
Ռեժիի	»	13	75
Օսմ. Գանքա		—	—
Գէյնի ժէնէրալ Օսթրա.		1	00
Սօս. Օթ. Նանտ է Գոլտսա		»	09
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	90
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	—
» ծուլիսներ		191	80
» պարտատոմս.		475	—
Թարգամ Գ. Գալաթ		469	—
Թրանսվալ		85	50

ՓՈՔԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լեհաստանի ալիս	Ռուբ.	100	15
» » » չէք	»	110	22
Թարգի » »	Ոսկ.	23	01 1/4
» » » չէք	»	22	85 1/2
Գերմանիա անուանակոչ չէք	Մարք	18	54
Վիեննա չէք	Ոսկ.	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկանոց	Ռուբ.	[illegible]	23
Անգլիական սոսկ	»	109	38
Բոլ իմպերիալ	»	90	30
Գրիմկ	»	51	08
Մէնիսթէ ազնատ	»	108	06
Մէնիսթէ	»	103	05
Բուլի Ռոմանոսամ	Օ. Ա.	8	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Յուլիս

Անգլիական Գոնսոլիտ	93	56
Օսմանեան Ռանդ տէրէ Բ.	49	50
Օսմանեան Ռանդ տէրէ Դ. բաց.	24	25
Օսմանեան Ռանդ տէրէ Դ. գոց.	24	25
Օսմանեան Գանքա	11	25
Ռուսական 1890	101	—
Հելլենական 5 %	39	—
» Մոնոբոլ	43	50
Բուլկարական 1888	81	—
Իսթիսթէ իւնիֆէթ	105	50
Տամենիա	163	37
Թրանսվալ	3	50
Ալտին երկաթուղի	13	12
Գեղատուներ	25	350

ԲԱՐԻՋ, 5 Յուլիս

Ֆրանս. Գոնսոլ 3 %	100	65
» » 3 1/2 %	101	65
Ֆոմ. Գանս. տէրէ Դ. բաց.	Ոսկ. 25	20
» » գոց.	» 25	05
» » Բ.	»	
» » Գ.	» 27	70
Սամ. Կայս. Գանքա	Ֆր. 541	—
Գոմանիէ	» 163	—
Բուսմլի երկաթուղի	» 104	75
Սամ. մարոտաան	» 528	50
Սամ. Ռէնթ	» 311	—
Բրիսիրիէ Թիւրք 4 %	498	—
Լէյթ Լիսնէ	101	—
Քարայական Ռանդ	» 96	72
Պարանական ապատարն	» 71	60
Թրանսվալ	» 86	25
Գէր Լոնտոնի վրայ	» 25	185
Ֆլորանգայ	» 2	—

ՎԻԵՆՆԱ, 5 Յուլիս

Գոնսոլ. Լոնտոնի վրայ	» 239	70
Բուսմլիի երկաթուղի	» 109	50
Սամ. Գէրժ	» 281	—

ՊԵՐԼԻՆ, 5 Յուլիս

Գանգը	» 216	20
Բուսմլիի երկաթուղի	» 104	70
Նոտտ. երկա. պարտատոմսերի	» 101	20
Փոս. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	» 20	260

ՓՐԻՄԼԻ, 5 Յուլիս

Օսմ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններեր կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. ախորժի բոլոր թթիլները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն։

Պնդութիւն չի տար։ Ախտաները չի սեւցրներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

Մթերանոց, թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ջերմամիզութիւնն անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐի անուամբ դեղ մը հնարուած է որ քանի սատամքը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բան չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐի բոլորովին զերծ է այս անտեղութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմիրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄԻՐի անունը փնտռեցէք։

661 42—52

ԺԱՄԱՑՈՒՑՄԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ԷՄԻԼ ԼԷՎԻ

A L'INDUSTRIE HORLOGERE DE BIENNE (Suisse)

վաճառատունը առժամաբար կը գտնուի Բէրա, Սամար-Մէնիխ, թիւ 5

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին կանանց և արանց համար պատրաստ, արծաթէ, ոսկիէ ամէն տեսակ ժամացոյցներու մեծ մթերք մը։ Պօնէօր, Ռէկիւլատոր Տ. Կ. Ռէէլ գործարաններու մարքաներով ժամացոյցներ կը ծախուին, որոնք շատ համբաւաւոր են։ Նոյնպէս պատի ժամացոյցներ և գոհարեղէններ։

Վաճառումներ կանխիկ են

Կամ Զուիցերիական Պօնի դրութեամբ, այն է 5 ղրուշի վճարմամբ և առանց որ և է ծախքի։

Պօն ունեցող ամէն մարդ կրնայ լաւ ժամացոյցի մը տէր ըլլալ 30-50 ղրուշ տարբերութիւն մը վճարելով, թէ արանց և կանանց համար և կարանթի եղած։

Վաճառատան նշանաբանն է լաւ գործել և նոսրալ որ հանրաստինքը գնահատել։

9—15

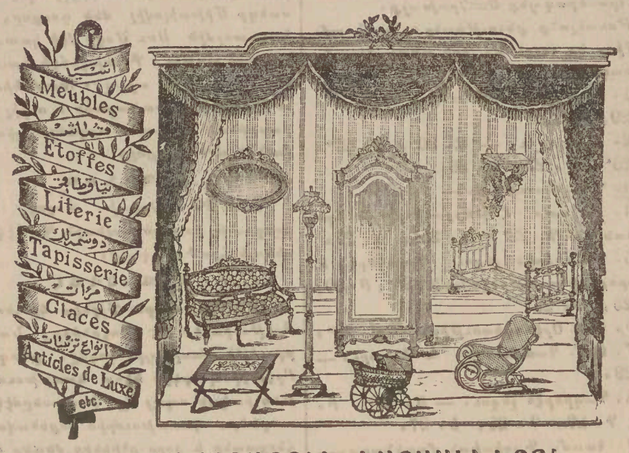

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բէրա, Գալաթիսան փողոց, բաղապեստութեան էշճիին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պարկերներու, դրասենեակներու, եւայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 3—52

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԷԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՒԱՆՈՎ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻՍՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Գոլիս, Գահնէգաբու, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՂ.—Իզմիր, Սիլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի ալն.ի մէջ։ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերառնչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղադրոցներուն քով։ 387

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանոնի զարեջրատան վրայի յարկը, նիշ Զրպուրնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատասկի ցաւոց ոչնչանելը մէկ անգամէն կը լրանէ. ցաւով դիմելու ու բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նարահեար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, լաւ և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ցած տարիքի, ծամելութիւն ու ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին նեղիչ նեաւ մինչեւ ատամի գերկու և ամենատասկի պարագաներ մինչեւ։ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Տ. Դ. Ամենաները կիրառեալ դարձան ալ (միայն կէս or) ինչպէս նաև ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանոր.—Պարտ կը դրեք մանանեալ ՀՈՒՆԻՆԻՔ !! 157

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՑՈՒ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կարասիք ու ապրանք նաև անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Քրէտիտ Լիոնէ։ Գրասենեակ, Պոլիս, Հաճօրլօ խան, թիւ 53—56։

745 Լիազօր ներկայացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՈՑԻ ՀՈՒՆԱԿԱՆՈՎ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անվնաս. կը ջնջէ սոսնձին, վերարիւնները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանց քարերու, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անգութ ուրիշ դեղերու հետեւանն սանդալները։

Ամէն քաբեալ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։

Ամէն դեղարաններ

A.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ

Ընդարձակ Հրչ. Կ. Գալաթիոյ եւ Օգիւսթի

Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս	Անուանք	Թիւնս
Ալպանս	1069	Դամս	1497	Խոզ	1011	Մայմս	724	Բոզարքս	188
Ֆլէրքս	2807	Գանկս	2906	Գրանս	1695	Մարէկս	2373	Սարքս	1118
Անէէլս	1541	Գարս	895	Լիքս	775	Մարդէլլս	2709	Ֆիրքս	1755
Ֆլիսաքս	2377	Ֆիրս	4811	Լիտալիս	1581	Մերքատս	2557	Միլիքս	1193
Գատանս	1223	Տօմինս	937	Լինտսէլ	2720	Միլս	1057	Ֆրէյզս	1300
Գօրտանս	1264	Տուլս	2833	Լոնդոնս	3600	Մանչէսթէրս	1735	Թատս	1328
Գրավս	1076	Ֆրաքս	1713	Հանտէրէ	595	Մուրքլս	2419	Ֆ. Ուիլիամ	1546
Գիլտս	341	Ֆինանս	504	Իսկս	2854	Նէրս	1083	Քորիս	2327
Դրէֆֆիլտ	4481	Իպրս	2404	Խատոնս	5540	Օնիս	4190	Քոլէտս	1478
Դէլրս	1671	Ջիլտոքատս	1520	Ֆիլիս	1020	Պանտրքս	4026	Քոքրիս	497
Դանիքատս	1237	Ջրատս	1341	Ֆիէտս	1053	Պրիստոլ	1525	Ուլսթրիս	2429
Դանէս	1244	Ֆիրս	954	Ֆոլքիս	2307	Բարէկամ	1237	Վատս	1914
Դատս	1094	Ֆինլանտ	1228	Ֆոլիս	1709	Բոլս	510	Ֆրոս	1289
Զիրքիս	2720	Ֆլամինկս	849	Լէս	1055	Բրիսթոլ	3329	Վուլվերհեմ	2296
Սիէրս	1284	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանան	2372	Բինտլս	1663	Եէտս	1850
Ֆլիս	2697	Գալիէս	2060	Լիվերքս	1843	Բոլս	1613	Զէրս	1209
Գոլոքատս	4235	Գիրքոս	1248	Լոքէնս	2191	Բոմէս	1789		

Իսկս չոգենաւը, նաւապետ Եէյց, ընդհանուր վաճառքով Հրչ. հասած է։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԹ ԲՐՈՏ

Թիւ 22—24, Գեւորգ Մեկիմ խան։ Գալաթիա 377

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկ. 1898ի

162, 924, 140 ֆունտս

Ֆոլիսի նիստոր, ապահովագրութիւններ և լմ

31 դեկտեմբեր 1898ի

29, 765, 473 ֆունտս

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսական թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտս

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 ոլորտներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գոլիս, Մէյյանէրդ փողոց, Ալալէմէտ խան։

Մթերդներուն լաւ վարձատրութիւն ապահովեալ։

Գոհ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյյանէրդի խան։

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾԻ ԻԶՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընող, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խժլասան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար թժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՐԻ ՍԻԿԱՒԷՔՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իզուածքը, հաղն և ընչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՐ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

ԵՐԿԱՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՌԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՏՈՆԱՏՆԵՐ

Ցուլիս 8ին Միսկրէլի, Անատոլ Լեղերքին։

ՏՈՆԱՏՆԵՐ

Ցուլիս 9ին Միսկրէլի, ուղ. Մարմարիս։

Ջեմանը ուղղակի Բարիզի կամաք։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Հ-կարգի 175 ֆրանք. Ցեղեկութիւնք կամաք. դիմել Գործակատին Գոփ Հանի Քարտէրին վրայ։ 518 Գ. ԳԷՈՒԼ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՅՈՎՍԷՓ ԻԶՄԻՐԼԱՆՑ

ԳՐԱԿԱՆ ՅԱՆԶԱՆԱԺՈՂՈՎՈՅ

Ի ԺԴ. ՀԱՆԴԻՍԻ

ՍԷԶԱՆ—ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

Գրական մրցանակաբաշխութեան

21 ՅՈՒՆԻՍ 1901

Ամեն. Տ. Պատրիարք Հայր և տեարք հանդիսականք։

Տասն և երեք տարիներ չարունակ, 1887էն 1899. բարեխիղճաբար Յովսէփ Իզմիրլեանցի կոտակի գործադիր գրական յանձնաժողովս փութացած էր, անխախտ Սրբոց բազուկներխտ Թարգմանչաց յիշատակի նուիրական սոյն օրը, գրական մրցանակի հանդէս կատարել և յընթացս տարւոյն նոյն մրցանակին համար ներկայացուած երկասիրութիւններէն արժանաւորագոյններուն համեմատական մրցանակ մը որոշել, և իր որոշման հետ իր գործառնութեանց տեղեկութիւնները հաղորդել Պատ. ժողովականաց և Պատ. գրագիտաց ներկայութեան։ Անցեալ 1900 տարւոյ մէջ միայն այդ սովորութիւնը դանց եղաւ։ Ինչ ինչ ատի և անտի լսուած խորհրդածութիւններ և ինչ ինչ յանձնաժողովէն ի նկատի առնուած պարագաներ, նախադասելի ցուցուցին՝ 1887ին ընդունուած տարեկան մրցանակի դրութիւնը երկամեկի վերածել, և վերադառնալ այն ձեւին՝ զոր ինքն կտակարարն՝ Յովսէփ Իզմիրեանց իր կենդանութեան 1875 Մարտ 6ի յայտարարութեամբ նախընտրած էր, թէպէտ իր կտակին մէջ ազատ թողած է իր կտակը գործադրող Պատրիարքարանը՝ յաւագոյն սեպուած ժամանակամիջոցը հաստատել, ըստ հանգամանաց։ Այդ առթիւ հարկ եղաւ վերաքննել ևս 1886 յունուար 10ին հաստատուած մրցանակի հրահանգը, պարզաբանել և ընդարձակել ինչ ինչ մթին մնացած կէտեր, և միանգամայն քանի մը օգտակար կարգադրութիւններ ալ յաւելուլ։ Երկամեայ ժամանակամիջոցը յարմար դատուեցաւ մանաւանդ այն տեսութեամբ, որ աւելի երկար ատեն կուտար բանասէր աշխատողներու ուսումնասիրեալ երկեր ներկայացնելու։ գուցէ և մրցանակի գումարին առաւելութիւնը գրգռիչ կը լինէր արժանաւորագոյն անձանց ի հանդէս մտնելու։ Նոր կարգադրութեանց օգտակար կողմերէն մին ալ է յանձնաժողովին տրուած իրաւունքը՝ մրցանակի գումարով ձեռագիր երկասիրութեանց հրատարակութիւնը դիւրացնելու համար, միտ ի հաշիւ և ի նպաստ հեղինակին։ Աւելի կանոնաւոր ձեւ տրուած է ևս՝ անցեալն մէջ զանազան պատճառներով տակտնկ յաւելեալ գումարները առանձին դրամագլխի վերածելու։ Ամենայն դիպուածներ կամ ուրիշ ընտիր մատենագրաց անտիպ գործերը ի լոյս ընծայելու Սահակ Մեսրոպեան մատենադարան անուան ներքեւ, ինչպէս որ ալ Ֆիրք Թիթոց՝ տնուամբ ծանօթ նախնեաց նամակներն մամլոյ յանձնուած է արդէն։ Այս և ուրիշ օգտակար կարգադրութիւններ նոր հրահանգի մը մէջ ամփոփուելով, Խոսն Ժողովոյ տարւոյս ապրիլ 27ի նիստին մէջ վաւերացուելով, հրատարակութեան ալ տրուած են արդէն։

Մրցանակի պայմանաժամին երկամեկի վերածուիլը անցեալ տարուէ պաշտօնական ծանուցմամբ հաղորդուած էր, և ըստ այսմ վերջնաթեր և վերջին երկու տարիներու մէջ ընդամէն 12 թուով երկասիրութիւններ յղուեցան յանձնաժողովոյս, զորս իրենց հանելուն կարգով յիշատակեմք հետեւեալ։

Ա.—Տ. Գիւտ Ա. քհն. Աղանեանց «Դիւան Հայոց Եկեղեց. պատմութեան» գիրք չորրորդ՝ տպագրեալ ի Թիֆլիս, տպարան Շարաձէի, 1899 տարի. ընդամէնն 432 երես, մեծ քառածալ և երկլեզեան։ Կը պարունակէ, Ղուկաս Ա. Կարնեցի Կաթողիկոսի թղթոց և կոնդակաց հաւաքածոն 1780էն 1784 և 1790է մինչեւ 1799ը կարեւորները ամբողջ տպագրուած, իսկ տեկարեւորները լոկ մակագրութեամբ և համառօտ տեղեկութեամբ յիշատակուած։ Ասոնց հաւաքածոն գտած է գլխաւորապէս Ս. Էջմիածնայ մատենադարանին մէջ և մաս մը ալ աստի և անտի գտած և աւելցուցած է։ իսկ 1784էն 1790ի միջոցին համար բան մը չէ լսեցած գտնելի։ Հաւաքածոյին վրայ աւելցած են, 1800ին Ղուկաս կաթողիկոսի մահուան առթիւ Ս. Էջմիածնիմայրանոցին գրուած քանի մը թուղթեր։ Հրատարակիչ Աղանեանց Աւագ քահանան իրը յաւելուած գրած է քանի մը կտոր նոյն ժամանակին պատկանող կարեւոր գրուածներ՝ զորս ստացած է Տ. Յովհաննէս Աւագ քհն. Մկրտչեանէ, և իրմէ ալ պատրաստած է քանի մը երես ծանօթութիւններ, և յատուկ անուանց ցուցակ մը։ Իսկ իր կարեւորագոյն աշխատութիւնն է Երշանկայիշատակ Ղուկաս կաթողիկոսի գենեսագրութեանը փոխարէն։ մակագրեալ գենեսագրութիւնը հրատարակութեան առաջին 30 երեսներուն մէջ, բաւական խանդով և հետազօտութեամբ պատրաստուած։ Հատորը զարդարուած է նոյն կաթողիկոսի լուսանկար պատկերով և 1786 մայիս 8 թուականի կոնդակի մը վիմատիպ նմանահանութեամբ։

Բ. Պ. Վրթանէս Փափազեանցի «Հայ Բջաներ» ուսումնասիրութիւնը Ազգագրական հանդէսէն հանուած և առաջինն տպագրուած ի Թիֆլիս տպարան Ռոտինեանցի, 1899 տարին, 99 երես, մեծ ութածալ։ Կը պարունակէ նոյն Բջաներու այժմեան կացութեան վրայ յառաջաբան մը, յետոյ ազգագրական ուսումնասիրութիւններ, անոնց ծագման և թուոյն, մարդաբանական յարաբերութեանց, լեզուական և կենցաղաբանութեան, լեզուին և կրօնից, բանաւոր այնինքն բերանացի գրականութեան և իրաւաբանական սովորութեանց վրայ։ Իբր յաւելուած տրուած են բառարան մը 8 երես, քերականական գիտելիք 2 երես, բօյարերէն հատուածներ թարգմանութեամբ 4 երես։

Գ.—Պ. Վահան Բժշկեանի «Ուսումնասիրութիւն շարականաց», գրուած ի Դաւրէժ 1899 տարին, ձեռագիր, 105 երես քառածալ։ Կը պարունակէ ընդհանուր և մասնաւոր յառաջաբան մը եկեղեցական քնարերգութեան վրայ՝ ուսկից ետքը կը մանաւորէ Հայ. եկեղեցւոյ նախնական քնարերգութեան։ Կը պարզէ երեք խմբագրութեան ժամանակներ. առաջինը ճոնընծիր է. դարուն մէջ երկրորդը Գէորգ Սկեւռացիի ԺԳ. դարուն մէջ, և երրորդը կը կիրակոս Արեւելցիի ԺԵ. դարուն։ Անկէ ետքը նկատողութեան կ'առնու, հանմասնաւոր կերպով, շարականներու բովանդակութիւնը, գաղափարները, միտքերը և լեզուն, և ի վերջոյ աւելի ընդարձակ կերպով հեղինակները։ Իբր յաւելուած կը դնէ քանի մը սովորական շարակնոցներէ դուրս մնացած շարականներ, և շարականաց յիշատակութիւններ։

Դ.—Յովհաննէս էֆ. Գալանճեանի «Թոքատի Հայոց գաւառաբարբառը» լեզուաբանական ուսումնասիրութիւն, տպագրեալ ի Վիէննա, տպարան Մխիթարեանց, 1899 տարին, 124 երես վեհատառածալ։ Շատ համառօտ յառաջաբանէ մը ետքը, կը պարունակէ Թոքատի Հայոց բառարան և հնչումներու վրայ տեղեկութիւններ 18 երես, յետոյ բառացուցակ մը 58 երես և քերականական տեսութիւններ 16 երես, ասոնց կը հետեւի առածներ, ոճեր և ասացուածներու հաւաքածոյ մը 24 երես։

Ե.—Պ. Նազար Ց. Դորոյեանցի «Պարսկաստանի Հայերը», այսինքն տեղագրական և վիճակագրական տեղեկութիւններ, Պարսկաստանի Հայերու վրայ ամենահին ժամանակներէ մինչեւ մեր օրերը, գրուած ի Դաւրէժ 1898 տարին, ձեռագիր 603 երես, քառածալ։ Համառօտ յառաջաբանէ և գրացուցակէ ետքը, կը պարունակէ Պարսկաստանի համառօտ աշխարհագրութիւնը։

Շարունակելի